

Αντί άλλης Χριστουγεννιάτικης ιστοριούλας . . .

Από τα Κρυφακούσματα . . . στις Επισυνδέσεις!

Κάποια είδηση Κυπριακού περιεχομένου, πριν περίπου δέκα χρόνια, παρέπεμπε στην ανακαίνιση της καλοκαιρινής έπαυλης της Αικατερίνης Κορνάρο στην τοποθεσία Ποταμιά. Δεν γνωρίζομε το αποτέλεσμα. Γνωρίσαμε, όμως, ότι η εν λόγω αριστοκράτισσα της Εσπερίας υπήρξε η τελευταία βασίλισσα της Κύπρου. Είχε διαδεχθεί, το 1474, τον σύζυγό της, Ιάκωβο Β', γνωστός και ως "Ιάκωβος ο Νόθος", βασιλιά του νησιού της Αφροδίτης. Η Αικατερίνη έμεινε στο θρόνο περίπου δεκαπέντε χρόνια, και μη αντέχοντας την γενικευμένη παρακμή παρέδωσε τη διοίκηση της Κύπρου στην Δημοκρατία της Βενετίας, η οποία τότε κυριαρχούσε στα γεωπολιτικά και εμπορικά δρώμενα του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου.

Είναι γνωστόν, ότι, μετά την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως και την οριστική κατάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, ο Σουλτάνος βρίσκεται σε συνεχείς προστριβές με τον Δόγη της Γαληνοτάτης. Για την ιστορία να πούμε, ότι μέχρι τη Συνθήκη του Κάρλοβιτς Κροατίας, 26 Ιανουαρίου 1699, με την οποία ο Μέγας Πέτρος εμφανίζεται στις Ευρωπαϊκές γεωστρατηγικές διεργασίες και στρέφει την προσοχή του προς τα θερμά νερά του Νότου και προς τα Βυζαντινά όνειρα, οι δύο αντιμαχόμενοι, Οθωμανοί και Ενετοί, θα υπογράψουν πάνω από δέκα Συνθήκες Ειρήνης για τον τερματισμό προηγηθεισών συγκρούσεων με επίδικο αντικείμενο τις κυριαρχικές διευθετήσεις επί ελληνικών παραλιακών πόλεων της ηπειρωτικής Ελλάδος, επί φρουρίων και ελληνικών νήσων. Δυο γαϊδαροι σε ξένο αχερώνα . . .

Με την πρώτη Συνθήκη, ένα σχεδόν χρόνο μετά το "η Πόλις εάλω", ο Πορθητής παραχωρεί στον Δόγη το νησί της Νάξου, οι κάτοικοι παίρνουν την ιδιότητα του Βενετσιάνου και υψώνουν τη σημαία του Αγίου Μάρκου. Δεκαπέντε χρόνια αργότερα, οι δύο μονομάχοι μοιράζονται τα εκατόν είκοσι δύο κάστρα της Πελοποννήσου. Όμως, η Συνθήκη Ειρήνης Λευκάδος, 20 Μαΐου 1503, επισημοποιεί την οριστική επικράτηση των Οθωμανών στη νότια Βαλκανική και την Ανατολική Μεσόγειο, και ανοίγονται προοπτικές για μελλοντικές κατακτήσεις πολύ πέραν του Ελλαδικού χώρου, ηπειρωτικού και νησιωτικού. Η Βενετία σιγά σιγά υποχωρεί και προσπαθεί να προσαρμοστεί στη νέα συρρικνωμένη γι' αυτήν κατάσταση, πράγμα το οποίο εκφράστηκε χαρακτηριστικά από κάποιον Βενετσιάνο με την ιστορική φράση, *Ubi bene, ibi patria*, "όπου είναι καλά εκεί είναι η Πατρίδα".

Αλλά, η Συνθήκη Ειρήνης, Τουρκία – Βενετίας, της 7^{ης} Μαρτίου 1573 έχει ιδιαίτερη σημασία. Αναγνωρίζεται με αυτήν η οριστική προσάρτηση της Κύπρου στην Οθωμανική Επικράτεια και έτσι αποκόπτονταν από την Ευρώπη, η επανασύνδεση με την οποία θα γινόταν τρεις αιώνες αργότερα. Ναι, μετά από τρεις αιώνες θα ανοίξει η Διώρυγα του Σουέζ, το 1869, και μαζί θα ανοίξει και η όρεξη των Άγγλων. Η Κύπρος γειτνιάζει ευνοϊκά και επιθυμούν τον έλεγχο της. Στον ορίζοντα οι Ρώσο-Τουρκικές πολεμικές συγκρούσεις, και ο Σουλτάνος, προκειμένου να εξασφαλίσει την υποστήριξη των Άγγλων, δέχθηκε να παραχωρήσει την Κύπρο στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την "Κυπριακή Σύμβαση",

που υπογράφηκε με άκρα μυστικότητα στις 4 Ιουνίου 1878 στην Κωνσταντινούπολη, όπως έχουμε ξαναγράψει.

Οι προσπάθειες καταλήψεως της Κύπρου είχαν αρχίσει ευθείς μετά την Βενετική παρουσία το 1489, αρχικά στη χερσόνησο της Καρπασίας και από το καλοκαίρι του 1570 πήραν τη μορφή πολιορκίας της Κερύνειας, της Λευκωσίας και της Αμμοχώστου, η οποία κατακτήθηκε, και μαζί ολόκληρη η Κύπρος, τον Αύγουστο του 1571, επί Σουλτάνου Σελήμ Β'. Μέσα σ' αυτές τις πολιορκητικές προσπάθειες, χύθηκε πολύ αίμα. Οι ανελέητες από τους Τούρκους σφαγές των παραδομένων και αιχμαλωτισμένων Ενετών ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων στην Εσπερία και οδήγησε στον συνασπισμό των στόλων της Ισπανίας, Βενετίας, Νεαπόλεως, Σικελίας, της Γένουας και του Πάπα Πίου Ε', ως Sacra Liga Antiturca, και έσπευσαν να καταναυμαχήσουν τον Τουρκικό στόλο. Η σύγκρουση, που για τους Δυτικούς είναι γνωστή ως "Ναυμαχία του Λεπάντο", έγινε στις 7 Οκτωβρίου 1571, κάποιες εβδομάδες μετά την οριστική κατάκτηση της Κύπρου, στις εκβολές του Αχελώου, στις Εχινάδες νήσους. Διακόσια δέκα χριστιανικά πλοία περίπου με τριάντα οκτώ χιλιάδες άντρες απέναντι σε διακόσια εβδομήντα αλλόθρησκα. Πολλές χιλιάδες Ελλήνων και στις δύο πλευρές. Ο Don Juan d' Austria εναντίον του Καπουδάν Αλή Σαζέ πασά. Μάχες ακόμα και εκ του συστάδην. Ο Θερβάντες χάνει το αριστερό του χέρι "προς δόξαν του δεξιού".

*Όταν απαντηθήκανε
οι δυο χοντρές αρμάδες
βροντοκοπούν οι κανονιές
γίνεται η μέρα νύχτα
πλώρη με πλώρη σμίγουνε
κατάρτι με κατάρτι
λαμποκοπάνε τα λαμιά
βροντάνε τα τρομπόνια
ποδάρια χέρια και κορμιά
γιομίζουν τα καράβια
σκοτώθηκε κι ο Αλή πασάς
κι ο Ρήγας τη γαλεότα του
τη σέρνει από τη πρύμνη.*

Τουρκική πανωλεθρία. Την καταστροφή του τουρκικού στόλου συμπλήρωσε νυκτερινή καταιγίδα με μεγάλη τρικυμία στη θαλάσσια περιοχή, η οποία έπληξε τα τουρκικά πλοία που είχαν διαφύγει στα ανοικτά, εκ των οποίων σώθηκε μόνο η Αλγερινή ναυαρχίδα. Θα μου πείτε, ε, και; Σε λίγο θα ξεσπάσει ο Τριακονταετής πόλεμος, 1618-1648, και η πολιτική στην Ευρώπη θα αποκτήσει άλλες προτεραιότητες. Η Τουρκία θα είναι η αφέντρα για τέσσερις αιώνες. Και η νέο-Οθωμανική Τουρκία, δια στόματος Ταγίπ εγκαινιάζει έναν “νέο αιώνα της Τουρκίας”. Ποιοι συνασπισμένοι στόλοι, ποια νέα “Liga Antiturca” θα τον αποτρέψουν και πόσο αποτελεσματικά;

Στο σημείο αυτό, η ιστορική πραγματικότητα παραχωρεί το βήμα στη μυθιστορηματική γραφίδα του Αναγεννησιακού Σαίξπηρ, της εποχής του ουμανισμού, με σημείο αναφοράς την άποψη του Πρωταγόρα, “**πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος, των μεν ὄντων ως ἐστίν, των δε μη ὄντων ως ουκ ἐστίν**”. Όπως υποδηλώνει η ετυμολογία της λέξεως, το μυθιστόρημα εδράζεται και σε κάποια ιστοριούλα, την οποία ο Άγγλος συγγραφέας κάπου διάβασε, κάπου άκουσε, και την έκανε αριστούργημα της παγκόσμιας λογοτεχνίας, “Οθέλλος”!

Οι Ενετοί, λοιπόν, καταβάλλουν απεγνωσμένες προσπάθειες να περισώσουν την διοικούμενη από αυτούς Κύπρο, και φροντίζουν να ενισχύουν τη φρουρά του νησιού στέλνοντας ένοπλες, κυρίως μισθοφορικές, ενισχύσεις. Σε μια τέτοια αποστολή, επί κεφαλής βρίσκεται ο μαύρος αξιωματικός της Βενετίας, Οθέλλος, ο οποίος, με την γραφίδα του ουμανιστή Σαίξπηρ, σκιαγραφείται ως τίμιος άνθρωπος και γενναίος πατριώτης πολεμιστής, γι’ αυτό και αναρριχήθηκε πολύ γρήγορα στη στρατιωτική ιεραρχία. Η αποβίβαση στην Κύπρο γίνεται κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες και οι κριτικοί θα γράψουν, ότι, “η μοναδικής ακρίβειας μουσική του Verdi στην ομώνυμη όπερα αποδίδει θεαματικά την καταιγίδα που μαίνεται στη θάλασσα, αλλά κυρίως το ψυχικό τοπίο του κεντρικού ήρωα, που θα καταποντιστεί από το βάθρο της δόξας του, παραδομένος στο ένστικτο της ζήλιας του”.

Ο Οθέλλος, λοιπόν, the Moor of Venice, όπως ήταν γνωστός, από το αρχαίο Mauri, έναν όρο που χρησιμοποιούσαν οι Χριστιανοί της Δύσεως για να διακρίνουν τους Μουσουλμάνους κατοίκους της Ιβηρικής Χερσονήσου, είχε παντρευτεί μια νεαρή λευκή, την εκπάγλου ομορφιάς Δυσδαιμόνα, σφόδρα ερωτευμένοι, χωρίς τη συγκατάθεση του πατέρα της και, κυρίως, παρά την επικρατούσα τότε άτυπη κοινωνική απαγόρευση, “Οι Ευρωπαϊές γυναίκες να μην ξένο-παντρεύονται”.

Στις τάξεις του στρατεύματος που διοικεί ο Οθέλλος βρίσκεται ο “φιλόδοξος” Ιάγος, ο οποίος στις προαγωγές μένει στάσιμος, και ο “άπειρος” Κάσσιος, ο οποίος παίρνει βαθμό. Έξαλλος ο Ιάγος. Κακία, φθόνος και ρατσισμός φουντώνουν, και το σατανικό του μυαλό φτιάχνει σενάρια εξουδετερώσεως του προϊσταμένου του. Παρασέρνει τον Κάσσιο, τον ευνοούμενο υπασπιστή του Οθέλου, σε οιοποσία, ο οποίος έρχεται σε φιλονικία με τον Μοντάνο, τον πρώην κυβερνήτη της Κύπρου, και τον τραυματίζει με το σπαθί του. Ο Οθέλλος απολύει πάρ’ αυτά τον Κάσσιο και η

Δυσδαιμόνα θα μεσολαβήσει για την αποκατάσταση του Κάσσιου. Στο σημείο αυτό αρχίζουν οι παραπλανητικές “ακροάσεις”, με τις τραγικές απολήξεις.

Ο Ιάγος καλεί κρυφά τον Οθέλο στην είσοδο του κήπου, δεν διευκρινίζεται αν ήταν στην έπαυλη της Αικατερίνης Κορνάρο, για να δει τον Κάσσιο και τη Δυσδαιμόνα να χαριεντίζονται και θα σπεύσει να αναστατώσει την ψυχή του λέγοντάς του πως, κρυφακούγοντας, “άκουσε” τον Κάσσιο να παραμιλά στον ύπνο του για την αγάπη του προς τη Δυσδαιμόνα.

Η καλόπιστη και τίμια Δυσδαιμόνα θα επιχειρήσει να πείσει τον Οθέλλο για την προαγωγή του Κάσσιου και την αποκατάσταση της τιμής του. Χμμμ! Όμως, ο Οθέλλος, έχει πιστέψει τις ρουφιανιές του Ιάγου και τον πιάνει κρύος ιδρώτας ακούγοντας την γυναίκα του να προφέρει το όνομα του δήθεν αντεραστή του. Με στοργική διάθεση, η Δυσδαιμόνα βγάζει το μαντήλι της και σκουπίσει το μέτωπο του συζύγου της. Ο Οθέλλος με ξέχειλη μανία πετάει το μαντήλι και η Δυσδαιμόνα κλείνεται στο κάστρο πλημμυρισμένη από μελαγχολία.

Η γυναίκα του Ιάγου, Αιμιλία, ανήκει στο υπηρετικό προσωπικό της Δυσδαιμόνας. Θα βρει το μαντήλι, το οποίο θα καταλήξει στα χέρια του Ιάγου, και αυτός θα το ρίξει στο δωμάτιο του Κάσσιου, δήθεν ότι η ίδια η Δυσδαιμόνα τού το έδωσε ως δείγμα της αγάπης της προς αυτόν, αλλά και ως αποδεικτικό στοιχείο για τη σκευωρία που είχε σκαρώσει.

Ο Οθέλλος ακούει τις συμβουλές του Κάσσιου και κρύβεται πίσω από μια κολώνα στην αυλή, με τις κεραίες έτοιμες να πιάσουν κάθε ψίθυρο καρδιάς. Όταν θα φθάσει ο Κάσσιος, ο Ιάγος με παραπλανητικές ερωτήσεις τον αναγκάζει να προφέρει το όνομα της Δυσδαιμόνας και να βγάλει από την τσέπη του το μουσκεμένο μαντήλι. Αυτό ήταν. Τι χρείαν έχουμε άλλων πειστηρίων; Στον επόμενο τόνο θα ζητήσει από τον Ιάγο δηλητήριο για να “κεράσει” την γυναίκα του, Δυσδαιμόνα, αλλά ο Ιάγος θα τον συμβουλεύσει να την στραγγαλίσει, για να εμπνευστούν κατόπιν οι ζωγράφοι της Αναγεννήσεως.

Ναι, έχει προηγηθεί επίσημη τελετή με την παρουσία αντιπροσωπείας από τη Βενετία προς τιμήν του Οθέλλου για τις επιτυχίες του εναντίον των Τούρκων. Σε αυτή την τελετή ο Οθέλλος θα φερθεί σκαιοτάτα προς την Δυσδαιμόνα και μετά από λίγο, όταν θα βρεθούν στο δωμάτιό τους, θα την προστάξει να προσευχηθεί και θα την στραγγαλίσει.

Δεν είχε όμως υπολογίσει στις κραυγές που θα προκαλούσε η μάχη του στραγγαλισμού. Οι αυλικοί θα ορμήσουν στο δωμάτιο, μεταξύ αυτών και η Αιμιλία, η οποία θα ξετυλίξει την πλεκτάνη του συζύγου της, του Ιάγου, με το μαντήλι. Ο Ιάγος θα δραπετεύσει αφήνοντας πίσω του την κραυγαλέα ενοχή του, η οποία θα επισφραγιστεί από τον Κάσσιο, παραδεχόμενος ότι ουδέποτε η Δυσδαιμόνα τον αγάπησε. Ο Οθέλλος θα αυτοκτονήσει με μαχαίρι, το αγαπημένο μυθιστορηματικό όργανο του Σαίξπηρ.

Για την οικονομία της αφηγήσεως δεν θα αναφερθούμε στις τωρινές “επισυνδέσεις”, οι οποίες, ναι, όταν γίνονται από παράνομα λογισμικά μπορούν να προκαλέσουν ανήκεστο βλάβη στη Δημοκρατία και την κοινωνία. Όμως, οι νόμιμες παρακολουθήσεις, για τις οποίες η επιχώρια συνταγματολογία αποφαίνεται ότι είναι “αντισυνταγματικό” να παρακολουθούνται αιρετοί άρχοντες και άλλοι θεσμικοί παράγοντες, δηλαδή μας λένε ότι κάποιιοι στην Ελλάδα είναι εξ ορισμού υπεράνω του νόμου και υπεράνω πάσης υποψίας, και μάλιστα για λόγους εθνικής ασφάλειας, ναι, στην Εσπερία οι “επισυνδέσεις” αυτές οδήγησαν στην αποκάλυψη σκανδάλου δωροδοκιών, στα σπλάχνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπέρ Μουσουλμανικού κράτους, και κανείς από τους εδώ δικαιωματιστές δεν έβγαλε άχνα για τις μεθόδους που ακολουθήθηκαν από τις Βελγικές Αρχές.

Λυπηρό, και πλήγμα για το κύρος της Χώρας μας. Ελληνίδα Ευρωβουλευτίνα βρίσκεται έγκλειστη στη Βελγική “καγκελαρία”. Είναι η τελευταία που προέρχεται από συγκεκριμένο πολιτικό χώρο. Προηγήθηκαν “Κουτσογιωργαίοι” και λοιποί άπληστοι “σύντροφοι”. Κάποιοι από αυτούς άφησαν την τελευταία τους πνοή στο εδώλιο του κατηγορουμένου, κάποιοι “κατέληξαν”, μεταφορικά και κυριολεκτικά, στη φυλακή. Κάποιοι προσπαθούν να απαλλαγούν από ανεξίτηλους λεκέδες πολιτικής απιστίας. Όλα συνιστούν μια θλιβερή πραγματικότητα, την πραγματικότητα της Μεταπολίτευσης, όπου ο νέο-Έλληνας μπολιάστηκε με τον ορό του “εύκολου και γρήγορου πλουτισμού”, στον αστερισμό μιας πολυχρόνιας, πολύπτυχης και πολυεπίπεδης ρεμούλας. Και ο ασκός των συνειρμών σε χοχλαστική αναταραχή.

Είναι, οπωσδήποτε, ένα αιτιατό, φυσικά όχι χωρίς αιτία. Η αφετηρία του βρίσκεται στις αρχές της δεκαετίας του .80. Ναι, αυτή η διακυβέρνηση που ακολούθησε. Τότε που η άκρατη λαϊκίστικη συνθηματολογία άλλαξε συνειδήσεις και νοοτροπίες. Το τι επρόκειτο να ακολουθήσει είχε φανεί από τότε που, πέρα από τον Ατλαντικό, σε χρόνο ανύποπτο, ο οικονομολόγος καθηγητής και πρώην νοσοκόμος του Αμερικάνικου ναυτικού, ο δικός μας Αντρέας, θα πει σε επιστήθιο φίλο του, “Αδαμάντιε, πάμε στην Ελλάδα να κυβερνήσουμε αυτούς τους χαχόλους, τους Έλληνες”!

Ναι, η περίπτωση παραπέμπει στο “Επιχείρημα του Ωρολογοποιού”, που εισήγαγε κάποιος θεολόγος της Εσπερίας με την ανατολή του 19ου αιώνα, “Αν περπατάω στο δάσος και δω μπροστά μου ένα ρολόι, θα αναρωτηθώ για το πώς βρέθηκε εκεί. Το ρολόι είναι ένα πολύπλοκο κατασκεύασμα και μπορώ να είμαι σίγουρος ότι δημιουργήθηκε, έχει δημιουργό, και ότι με κάποιο τρόπο βρέθηκε εκεί”. Ναι, τα πάντα έχουν “δημιουργό”, ο οποίος κατά την Αριστοτελική

τελεολογία είναι “το πρώτο κινούν ακίνητο”, και όλες οι καταστάσεις δημιουργούνται με “κάποιον τρόπο”.

Οι καιροί είναι δύσκολοι. Το αφήγημα, “Θα έρθουμε ξαφνικά ένα βράδυ”, συνιστά επιθετική πολιτική πρακτική του ισλαμοφασιστικού καθεστώτος της Άγκυρας, που, μάλλον, έχει γίνει παρακολούθημα στις συνειδησιακές διεργασίες των Τούρκων πολιτών και τους οδηγεί σε πολεμοχαρείς συμπεριφορές. Δύο είναι η επιλογές μας:

Η δημιουργία Ευρωπαϊκής και Μεσογειακής “*Liga Antiturca*”, που σε μεγάλο βαθμό έχει πετύχει η σημερινή ελληνική Διπλωματία, και,

“*Μην μνησικακείτε, ώ Αθηναίοι*”, που έρχεται από τον 4^ο π.Χ. αιώνα, και που πρέπει να είναι μια καθολική, ιερή, πατριωτική έγνοια.

Και αν αυτά είναι ανέφικτα σε απόλυτο βαθμό, ας αφήσομε τουλάχιστον τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, των οποίων η αποτρεπτική και αμυντική ικανότητα έχει ενισχυθεί σημαντικά την τελευταία τριετία, έξω από αντιπατριωτικές αντιπαραθέσεις. Αυτές θα κάνουν το χρέος τους όταν χρειαστεί. Θα το κάνουν περήφανα και πετυχημένα.

20 Δεκεμβρίου 2022. Αύριο είναι το χειμερινό ηλιοστάσιο, και η περίοδος μέχρι την εαρινή ισημερία συμβολίζει το διάστημα στο οποίο η ψυχή του ανθρώπου αποβάλλει τα πάθη και πορεύεται προς την πνευματική της αναγέννηση. Αμήν! Καλά Χριστούγεννα!

Γρηγόριος Δημ. Νούσιας – Αεροπόρος.